

Posudek vedoucí bakalářské práce Kláry Jašové

Kaučuková horečka v románech Josého Eustasia Rivery Vír a Maria Vargase Llosy

Keltův sen

Kaučuková horečka a obecněji vykořisťování indiánského obyvatelstva je častým tématem hispanoamerického románu pralesa (novela de la selva), který navíc čtenářům předestírá i ekologická témata a jednu z kanonických otázek literatury Hispánské Ameriky: vztah civilizace a barbarství.

Klára Jašová se rozhodla podrobit analýze dva romány – ten Riverův byl napsán právě v době rozmachu těžby kaučuku v Amazonii (1924), kniha Vargase Llosy byla vydána v roce 2010; autor se tématu věnoval i ve svém druhém románu *Zelený dům* (1966).

Z práce je vidět autorčin velký zájem o historický kontext; to je někdy nebezpečné, protože v zápalu historického bádání je snadné zapomenout na literární text. Klára Jašová se toho vyvarovala a dějinné události a jejich protagonisty nezapomíná vztahovat ke zkoumaným románům. Díky tomu ukazuje i zajímavé nuance reality a fikce, které se v obou dílech objevují.

V obsáhlých ústředních kapitolách (3. a 4.) rozebírá nejprve *Vír* a posléze *Keltův sen*, což jí umožňuje v závěru hledat paralely a rozdíly mezi romány. Text je jasně a přehledně strukturován, autorka krátce přibližuje autory a děj, hlavně se ale soustředí na analýzu literárního zobrazení indiánů a jejich situace, kaučukových magnátů a jejich postavení ve společnosti a rovněž obrazu pralesa (především u Rivery). Prokazuje cit pro literární text a schopnost vztáhnout ho i k mimoliterární realitě, v tomto případě ke skutečným, historickým osobnostem (Arana, Casement) a událostem. Díky tomu je četba její bakalářské práce poutavá a odkrývá některé méně známé dějinné i literární momenty. Zajímavé jsou i podkapitoly zabývající se prostředky, kterými autoři zvyšují dojem autentičnosti popisovaného. Jak K. Jašová ukazuje, u Rivery je zásadní jeho osobní prožitok a kritická funkce textu, který má být nejen literaturou, ale také obžalobou.

Část věnovaná *Víru* je, dle mého, detailnější a promyšlenější. Autorka zkoumá různé aspekty, jde do hloubky a vytváří plastickou mozaiku různých motivů a rovin románu. U *Keltova snu* je možná postava (a osobnost) Rogera Casementa natolik uhrančivá, že zastiňuje samotný prales a jiné prvky. Nedomnívám se ale, že by to práci nějak zásadně uškodilo.

Kapitola „Paralely“ navíc oba romány přivádí do těsné blízkosti a ukazuje, že byt jsou vypravěčské hlasy odlišné, rozdílná je i estetika autorů a samozřejmě geneze textů, najdeme i shodné momenty: například právě autentičnost, kterou obě díla na čtenáře působí, nebo vývoj, který sledujeme u hlavních hrdinů: Arturo Cova a Roger Casement prochází určitou iniciací, prozřením – byt u každého z nich to má odlišné následky.

Závěrem bych ráda vyzdvihla kultivovaný jazyk práce a velmi zdařilou formulační a stylistickou úroveň textu, který navíc během psaní nepotřeboval žádné výrazné zásahy a opravy. Práce se sekundární literaturou i s prameny je zcela zvládnutá.

Bakalářskou práci tedy doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 2. 6. 2021

Mgr. Dora Poláková, Ph. D.